

Tavshedspligt

Tavshedspligt og videregivelse af oplysninger

Som offentligt ansat har du altid tavshedspligt om oplysninger, der drejer sig om børn, unge og deres familiers private forhold, som du erfarer igennem dit arbejde. Dette følger af Forvaltningslovens § 27. Tavshedspligten omfatter alle ansatte, herunder bestyrelsesmedlemmer, studerende og eksterne konsulenter.

I [Forvaltningslovens § 27, stk. 1](#) er oplyst de hensyn, der efter en konkret vurdering i det enkelte tilfælde kan føre til, at en oplysning er fortrolig og dermed undergivet tavshedspligt. Oplistingen er ikke udtømmende.

"Tavshedspligten handler om de fortrolige og private oplysninger, som du erfarer gennem dit arbejde."

Vær opmærksom på:

- At tavshedspligten ikke gælder ift. videregivelse af oplysninger om bekymring for et barn/en ung.
- At underretningspligten er personlig. Det betyder, at du, på trods af evt. uenighed med din leder om hvorvidt der skal udarbejdes en underretning, har pligt til at underrette, hvis du vurderer, at betingelserne er opfyldt.

Samtykke

I forbindelse med samarbejde skal forældrene og barnet/den unge altid opleve, at de bliver inddraget både i indkredsningen og løsningen af problemerne gennem dialog og samarbejde. Samarbejdet skal bygge på en grundholdning om, at det sker i fælles interesse og ud fra omsorg for barnet/den unge.

Som altovervejende hovedregel skal du altid af hensyn til samarbejdet med forældrene forsøge at indhente forældrenes samtykke til at videregive oplysninger. Det samme gør sig gældende for unge, som har opnået en vis modenhed, typisk omkring det fyldte 15. år, men det vil være en konkret vurdering i hvert tilfælde. Hvis du har fået samtykke til videregivelse af oplysninger fra forældrene og den unge, kan videregivelsen ske inden for rammerne af samtykket.

Underretningspligten er personlig. Det betyder, at du, på trods af evt. uenighed med din leder om hvorvidt der skal udarbejdes en underretning, har pligt til at underrette, hvis du vurderer, at betingelserne er opfyldt.

Ønsker du at videregive en oplysning, som ikke er fortrolig, kan du videregive den uden samtykke. Det gælder for eksempel generelle oplysninger om, hvor mange børn/unge der går i klassen, hvilke børn der danner gruppe med hvem i en børnehave, eller at "Rasmus går til fodbold".

Krav til samtykke

Et samtykke kan være skriftligt eller mundtligt. Det er myndighederne, der har bevisbyrden for, hvad der er givet samtykke til, og om samtykket opfylder lovgivningens krav. Det er derfor hensigtsmæssigt, at samtykket er skriftligt.

Et samtykke skal være:

- **Frivilligt** – må ikke være givet under tvang.

- **Specifikt** – det fremgår klart, hvad der er givet samtykke til, hvilke typer af oplysninger der må ske behandling og videregivelse af, til hvem oplysningerne må gives og med hvilket formål det sker.
- **Informeret** – den der giver samtykket, er klar over, hvad det er, der gives samtykke til.

Hvem skal give samtykke?

- Forældremyndighedsindehaveren skal give samtykke til, at barnets eller den unges forhold bliver drøftet.
- For undtagelse se retssikkerhedsloven § 11 e
- Hvis forældrene har fælles forældremyndighed og bor sammen, kan den ene forælder give samtykke til, at barnets eller den unges forhold bliver drøftet.
- Hvis forældre med fælles forældremyndighed ikke bor sammen, skal bopælsforælderen give samtykke til, at barnets eller den unges forhold bliver drøftet.
- Hvis forældrenes forhold skal drøftes, skal de hver for sig give samtykke hertil.
- Unge, der har opnået en vis modenhed, skal inddrages i egen sag, men der gælder ikke noget lovmæssigt krav om, at de skal samtykke til videregivelse eller indhentning af oplysninger.

Særligt vedr. forældre uden del i forældremyndigheden

Forælderen, som ikke har forældremyndigheden, har efter anmodning ret til at få orientering om forhold i dagtilbud skole og social- og sundhedsvæsen, som vedrører barnet/den unge. Forælderen har ret til at få udleveret dokumenter om disse forhold, hvis de findes på skolen og i dagtilbuddet.

Der må ikke gives fortrolige oplysninger om den forælder, der har forældremyndigheden.

Hvis du kommer i tvivl om, hvorvidt det er til skade for barnet/den unge at give denne orientering til den forælder, der ikke har forældremyndigheden, skal du drøfte det med din leder.

Spørgsmål om forældremyndighed, samvær mv. kan rettes til [Familiereetshuset](#).

Udveksling af oplysninger

På trods af tavshedspligten findes der forskellige muligheder for at udveksle oplysninger om børn og unges forhold mellem de medarbejdere, der løser opgaverne omkring et barn, en ung eller en familie. Det gælder også i det daglige arbejde, hvis et barn eller en ung har brug for særlig støtte.

Reglerne om behandling af fortrolige oplysninger fremgår af [Persondatalovens §§ 5-8](#).

Tavshedspligten begrænser ikke din pligt til at underrette Børn og Familier, hvis du er bekymret for et barn/en ung.

Oplysninger og tværfagligt samarbejde

Når et barn eller en ung ikke trives, vil du som professionel skulle samarbejde med andre fagpersoner og naturligvis med barnet eller den unge og med forældrene. Reglerne om tavshedspligt og udveksling af oplysninger er en ramme om samarbejdet.

Indsamling af oplysninger må kun ske til saglige formål. Oplysningerne skal være korrekte, nødvendige, tilstrækkelige og relevante. Forældrene og evt. den unge skal som udgangspunkt give samtykke til, at du indhenter oplysninger om dem.

Som medarbejder bør du være opmærksom på, at samarbejdspartnere kan have brug for oplysninger, som du selv ligger inde med. Det betyder, at du både efter anmodning og af egen drift kan have pligt til at formidle viden til samarbejdspartnere. Børn og Familier skal f.eks. være bevidst om, at skolen eller institutionen kan have behov for at kende til Børn og Familiers indsats i forhold til familien.

"Ikke-fortrolige oplysninger"

"Ikke-fortrolige eller ikke-følsomme oplysninger", som kun må videregives til andre myndigheder eller private, hvis betingelserne i [Persondatalovens § 6](#) er opfyldt, er eksempelvis:

- Navn
- Adresse (se dog nedenfor vedr. § 7 om bopæl, der indikerer helbredsmæssige forhold)
- Fødselsdato
- Nationalitet
- Familiemæssige forhold, f.eks. hvem af forældrene der har forældremyndigheden, at forældrene er, gift eller er blevet skilt
- Forældrenes økonomiske forhold, f.eks. at familien får særligt børnetilskud
- Oplysning om helbred uden angivelse af, hvori sygdommen består
- Forældrenes ansættelses- eller uddannelsesforhold
- Forældrenes boligforhold, f.eks. at familien bor i socialt boligbyggeri
- Sociale problemer, der ikke kan betragtes som store
- Lettere adfærdsproblemer hos børn, f.eks. at et barn har vanskeligheder med at skabe legerelationer

(Listen er ikke udtømmende)

Ikke-fortrolige oplysningerne kan videregives, hvis behandlingen er nødvendig:

- For at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige.
- Af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse. Det betyder, at myndighedens egen indsamling, registrering og interne brug som udgangspunkt kan ske uden samtykke, hvis behandlingen sker inden for det arbejdsområde, myndigheden ifølge lovgivningen skal varetage. Det betyder desuden, at der oftest vil kunne videregives oplysninger omfattet af persondatalovens § 6 til andre offentlige myndigheder, som har behov for oplysningerne i deres sagsbehandling.
- For at beskytte den registreredes vitale interesser.
- For at den dataansvarlige eller modtageren af oplysningerne kan forfølge en berettiget interesse, der overstiger hensynet til den registrerede. Vurderingen vil bl.a. afhænge af oplysningernes karakter og formålet med videregivelsen.

Oplysninger om "rent private forhold"

I det følgende gives eksempler på, hvad der kun må videregives til andre myndigheder eller private, hvis betingelserne i [Persondatalovens §§ 7-8](#) er opfyldt:

- Oplysninger om race, religion eller hudfarve
- Seksuelle forhold
- Helbredsmæssige forhold

- Bopæl, hvis oplysningen indikerer helbredsmæssige forhold
- Strafbare forhold
- Væsentlige sociale problemer
- Selvmord/selvordsforsøg
- Separation/skilsmiss
- Forældrenes arbejdsløshed, pension og lignende

(Listen er ikke udtømmende)

Oplysninger om "rent private forhold" kan videregives, hvis:

- Den registrerede har givet sit samtykke.
- Det er nødvendigt for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke. Det kan f.eks. være i situationer, hvor den registrerede på grund af sygdom eller andre fysisk betingede omstændigheder som f.eks. senildemens og bevidstløshed ikke er i stand til at meddele sit samtykke.
- Oplysningerne er blevet offentliggjort af den registrerede.
- Det er nødvendigt for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares. Denne bestemmelse handler om offentlige myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse. Det vil bero på en konkret vurdering, om videregivelse er "nødvendig" i den situation.

(Listen er ikke udtømmende)

Videregivelse af oplysninger inden for samme forvaltningsmyndighed

Relevante og væsentlige oplysninger, der er af betydning for arbejdet, må videregives. Videregivelsen skal tjene et klart sagligt formål.

Følgende er eksempler på samme forvaltningsmyndighed:

- Familierådgivningen (myndighedsområdet)
- Sundhedsplejen
- Dagtilbud
- Skole, SFO, klubber for børn og unge – både kommunale og selvejende
- Kommunale døgninstitutioner

Videregivelse af oplysninger til en anden myndighed

Videregivelse af oplysninger til en anden myndighed skal ske i overensstemmelse med reglerne i [Persondataloven](#) – især §§ 6-8.

Det er i den forbindelse nødvendigt at skelne mellem [ikke-fortrolige](#) eller [almindeligt fortrolige oplysninger](#) (Persondatalovens § 6) og oplysninger om [rent private forhold](#) (Persondatalovens § 7 og § 8). Reglerne om videregivelse er forskellig for de to slags oplysninger.

Videregivelse af oplysninger er dog altid tilladt, hvis den registrerede har givet samtykke til det.

En forvaltningsmyndighed, der udfører opgaver inden for det sociale område, må kun videregive oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold, hvis

- Der er givet samtykke til videregivelsen.
- Videregivelsen af oplysningen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart vægtes højere end hemmeligholdelsen ("Værdispringsreglen").
- Videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Følgende er eksempler på anden forvaltningsmyndighed set ud fra de ovenstående instansers synsvinkel:

- Kvindekrisecenter
- Familieretshuset
- Politiet
- Regionale døgninstitutioner
- Sygehuse

Pligt til at videregive oplysninger – aktindsigt mv.

Som udgangspunkt har den, der er part i en sag, ret til aktindsigt. Parter i sager om særlig støtte til børn og unge er forældremyndighedsindehaveren. Reglerne om aktindsigt til parter fremgår af [Forvaltningsloven](#).

Desuden har den, der er nævnt i en sag uden at være part i sagen, ret til at se de oplysninger, der er om vedkommende i sagen. Dette følger af [Offentlighedsloven](#) og [Persondataloven](#).

Kan videregivelse af oplysninger nægtes?

Dagtilbud og skoler kan nægte at give konkrete oplysninger og udlevere dokumenter om barnets forhold, hvis det vurderes, det vil være til skade for barnet/den unge.

Familieretshuset kan i særlige tilfælde efter anmodning fra den forælder, der har forældremyndigheden eller fra dagtilbud, skole mv., fratage den forælder, der ikke har forældremyndigheden, adgang til at få orientering og at få udleveret dokumenter. Familieretshusets afgørelse har virkning fra det tidspunkt skolen eller dagtilbuddet har modtaget meddelelse om afgørelsen.

Særlige regler for forvaltningsmyndigheder

Forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, er under særlig restriktive regler i forhold til videregivelse af følsomme oplysninger omfattet af [Persondatalovens §§ 7-8](#) til andre forvaltningsmyndigheder eller til private.

Reglerne fremgår af Persondatalovens § 8, stk. 3. De særlige regler for videregivelse af følsomme oplysninger gælder bl.a. for socialforvaltningen i kommunen. De særlige regler har f.eks. betydning, hvis socialforvaltningen har behov for at videregive følsomme oplysninger omfattet af Persondatalovens §§ 7-8 til en privatpraktiserende læge eller til en anden forvaltningsmyndighed f.eks. Familieretshuset.

Efter Persondatalovens § 8, stk. 3, kan en forvaltningsmyndighed inden for det sociale område videregive følsomme oplysninger omfattet af Persondatalovens §§ 7-8, hvis videregivelsen:

- Sker for at varetage private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse herunder hensynet til den, oplysningen angår. Denne mulighed for videregivelse kaldes "Værdispringsreglen". Videregivelse efter denne bestemmelse kan f.eks. ske, hvis de sociale myndigheder har mistanke om vold eller andre overgreb mod børn og i den forbindelse ønsker at kontakte andre myndigheder, såsom sygehuse, politi, mv. for at beskytte børnene/de unge.
- Er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyn eller kontrol. Videregivelsen skal være et nødvendigt led i den afgivende myndigheds sagsbehandling. Der kan ikke lægges vægt på den modtagende myndigheds interesse i videregivelsen.

Oplysningerne kan videregives, hvis

- Betingelserne i Persondatalovens § 7 er opfyldt.
- Oplysningerne er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyn eller kontrol. Videregivelsen skal være et nødvendigt led i den afgivende myndigheds sagsbehandling. Der kan ikke lægges vægt på den modtagende myndigheds interesse i videregivelsen. Det sker for at varetage private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår ("Værdispringsreglen").
- Det er nødvendigt for, at en offentlig myndighed kan udføre sine opgaver, eller er påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe. Denne mulighed gælder uanset, om videregivelsen er nødvendig af hensyn til den myndighed, som videregiver oplysningerne eller af hensyn til den myndighed, som modtager oplysningerne.
- Det er nødvendigt for udførelsen af en persons eller en virksomheds opgaver for det offentlige.

(Listen er ikke udtømmende)